

Méhevő madarunk

A GYURGYALAG VAGY NÉPIES NEVÉN GYURGYÓKA, A SZALAKÓTAALKATÚAK RENDJÉBE TARTOZÓ, KÖZISMERTEN SZÍNPOMPÁS MADARUNK. EZ A FAJTA SZÍNEZETTSÉG ALAPVETŐEN JELLEMZŐ A REND TÖBBI CSALÁDJÁNAK KÉPVISELŐIRE IS, GONDOLJUNK CSAK A HAZÁNKBAN IS HONOS JÉGMADÁRRÁ, A SZALAKÓTÁRA, VAGY ÉPPEEN A FELTŰNŐ TOLLAZATÚ BÜBÖS BANKÁRA.

Az Európában, Nyugat-Szibériától Észak-Afrikaig és a Fokföldön is honos gyurgyalag (*Merops apiaster*) csapatai május közepén-végén érkeztek magyarországi költőterületeikre. Hazai eloszlásuk nem egyenletes, ami fészkelési szokásainak köszönhető. A gyurgyalag fészket, pontosabban költőüregét homokos, löszös partfalakba, domboldalakba vájja, emiatt az ilyen adottságú területeken gyülekeznek. A költőüreghez vezető, akár két méteres járatot a csőrrelvével ássa ki, a földet pedig rövid lábainak gyors mozdulataival kikaparja. Mindezzel 10-25 nap alatt kész.

A költőüregbe nem épít fészket, a tojások, majd a kikelt fiókák a szülők által kiöklendezett köpeteken és a zsákmányrovarok emészthetetlen kitindarabjaiban helyezkednek el. A köpetek a gyurgyalagtelepek közelében álló fák alatt is megtalálhatók, amikből mintát véve a rovarászok információt gyűjthetnek a madarak táplálékának összetételéről, egyben a térség rovarfaunájáról is képet kaphatnak.

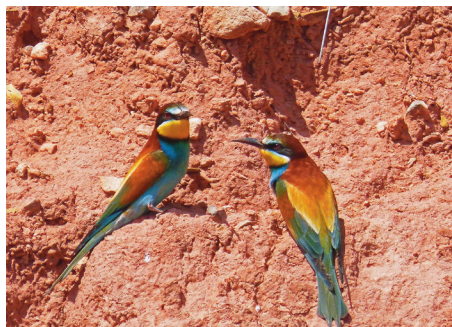
A madár tudományos neve görög és latin gyökekre vezet vissza. A latin *apiastra* kifejezés például

A gyurgyalag május közepén-végén érkezik hazánkba

méhevőt jelent. De több európai nyelvben is „méhészmadárnak” nevezik a gyurgyalagot, ami a köpetek vizsgálata során már régebben is beigazolódott. Emiatt a méhészek kifejezetten nem kedvelik őket, célszerű számukra, hogy a gyurgyalag megjelenése idején ne telepítsék kaptárait a költőterületek közelébe.

A gyurgyalag hazánkban fokozottan védett madár. Természetvédelmi értéke jelenleg 100 000 forint. Állományának nagysága és fokozottan védett státusza a költésre alkalmas homokfalak mennyiségétől függ,

Fészket, pontosabban költőüregét homokos, löszös partfalba vájja

gétől függ, amire több nemzetipark-igazgatóság is figyelmet fordít. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén található például a dél-borsodi tájegység egyik legjelentősebb gyurgyalagtelepe, egy szebb napokat is látott, 168 méter hosszú homokfal Prügy határában. A nemzetipark-igazgatóság a kiemelt gyurgyalagélőhelynek számító partfal renoválását tervezi.

Varga Tibor